

SØKEN ETTER GUD

Grader av Gudstro

De fleste har ikke engang en mistanke om at Gud virkelig eksisterer, og naturlig nok er de da heller ikke så opptatt av Gud. Det finnes andre som gjennom tradisjonens innflytelse tilhører en eller annen religion og mottar sin tro på Guds eksistens fra omgivelsene sine. Deres tro er akkurat sterk nok til at den holder dem bundet til visse ritualer og seremonier eller dogmer; og den har sjelden den vitalitet som trengs for å skape en radikal forandring i ens hele holdning til livet. Det finnes også de som er filosofisk anlagt og tilbøyelige til å tro på Guds eksistens, enten på grunn av egne spekulasjoner eller på grunn av andres påstander. For dem er ikke Gud mer enn en hypotese eller intellektuell idé. En slik lunken tro kan i seg selv aldri være et sterkt nok motiv for å gi seg ut på en oppriktig søken etter Gud. Slike mennesker kjenner ikke til Gud av egen kunnskap, og for dem er ikke Gud noe objekt for intenst begjær eller streben.

En sann aspirant søker direkte kunnskap om åndelige realiteter

En sann aspirant er ikke fornøyd med kunnskap om åndelige realiteter basert på omtale, heller ikke er han tilfreds med en kunnskap basert på slutninger. For ham er ikke åndelige realiteter et objekt for ørkesløs tenkning, og aksept eller avvisning av disse realitetene er ladet med enorme konsekvenser for hans indre liv. Altså insisterer han naturlig nok på direkte kunnskap om dem. Dette kan illustreres med en episode i en stor vismanns liv. En dag diskuterte han åndelige spørsmål med en venn som hadde kommet langt på stien. Mens de var opptatt av denne diskusjonen, ble oppmerksomheten avledet av et lik som ble båret forbi dem. "Dette betyr slutten på kroppen, men ikke på sjelen," bemerket vennen. "Har du *sett* sjelen?" spurte vismannen. "Nei," svarte vennen. Og vismannen forble skeptisk til sjelen, for han insisterte på *personlig* viten.

Aspiranten har et åpent sinn

Selv om aspiranten ikke kan være fornøyd med annenhånds kunnskap eller rene gjetninger, lukker han ikke sinnet for muligheten av at det kanskje kan finnes åndelige realiteter som ligger utenfor hans erfaring. Med andre ord er han klar over at hans egen individuelle erfaring er begrenset, og avstår fra å bruke den som målestokk for alle muligheter. Han holder sinnet åpent for det som er hinsides hans egen erfarings rekkevidde. Selv om han ikke aksepterer noe bare fordi noen forteller ham om det, er han heller ikke snar til å fornekte det. Erfaringens begrensninger har ofte en tendens til å gjøre fantasien begrenset, slik at et menneske kan komme til å tro at det ikke finnes andre realiteter enn de som er innenfor hans egen erfaringskrets. Men som regel vil en episode eller hendelse i hans eget liv få ham til å bryte ut av sitt dogmatiske lille rom og gi ham et virkelig åpent sinn.

Illustrerende historie

Dette overgangsstadiet kan også illustreres med en historie fra livet til den samme vismannen.

Nå hadde det seg slik at han var prins, og noen dager etter episoden nevnt ovenfor, møtte han en fotgjenger idet han kom ridende. Siden fotgjengeren var i veien for hesten, ga vismannen ham arrogant ordre om å komme seg ut av veien. Fotgjengeren nektet, så vismannen steg av og følgende ordveksling utspant seg: "Hvem er du?" spurte fotgjengeren. "Jeg er prinsen," svarte vismannen. "Men jeg *vet* ikke at det er du som er prinsen," sa fotgjengeren, og fortsatte: "Jeg er villig til å akseptere deg som prinsen når jeg vet det er du som er prinsen og ellers ikke." Dette møtet ble en vekker for vismannen, og han ble oppmerksom på den kjensgjerning at Gud *kunne* tenkes å eksistere selv om han ikke kjente Ham ut fra personlig erfaring, akkurat som han selv virkelig var en prins selv om ikke fotgjengeren visste det ut fra sin egen personlige erfaring. Nå som sinnet hans var åpent for Guds mulige eksistens, ga han seg selv i oppgave å avgjøre spørsmålet i fullt alvor.

Vanlige mennesker likegyldige til Guds eksistens

Enten eksisterer Gud eller Han eksisterer ikke. Hvis Han eksisterer, er *det* grunn god nok til å søke Ham. Og hvis Han ikke eksisterer, har man ingenting å tape på å søke Ham. Men mennesket gir seg vanligvis ikke ut på en virkelig søken etter Gud, som var det et frivillig og lystbetont prosjekt. Han blir drevet til å søke Gud når mister sine illusjoner om de verdslige tingene som lokker ham og som han ikke kan avlede tankene fra. Et vanlig menneske er fullstendig oppslukt av sine aktiviteter i den fysiske verden. Han lever gjennom dens mangfoldige opplevelser av glede og sorg uten engang å ha en mistanke om at en dypere Virkelighet eksisterer. Han gjør sitt beste for å oppleve sansenes gleder og unngå forskjellige former for lidelse.

Situasjoner som provoserer tanken

"Spis, drikk og vær glad," er det vanlige menneskets filosofi. Men på tross av sin ustoppelige søken etter fornøyer, kan han ikke helt unngå lidelsen, og når han allikevel lykkes i å oppnå sine sanselige gleder, blir han ofte overmatt. Mens han slik går sin daglige runde fra den ene opplevelsen til den andre, skjer det ofte at en eller annen situasjon får ham til å spørre seg selv: "Hva er vitsen med alt dette?" En slik tanke oppstår kanskje som en følge av en uheldig episode som han ikke var mentalt forberedt på. Det kan være at en sikker forventning ble gjort til skamme, eller det kan være at en viktig forandring i hans situasjon krever radikal justering og at han oppgir tilvante måter å tenke og handle på. Vanligvis oppstår en slik situasjon som en følge av at et eller annet sterkt begjær frustreres. Hvis et sterkt begjær møter veggen slik at det ikke finnes den aller minste sjanse for at det noensinne skal kunne tilfredsstilles, får psyken et slikt sjokk at den ikke lenger kan akseptere den formen for liv den hittil har godkjent uten å stille spørsmål ved den.

Desperasjonens utøylede kraft er destruktiv

Under slike forhold kan et menneske bli drevet til den ytterste desperasjon. Og hvis den enorme kraften som genereres av denne psykiske forstyrrelsen, forblir ukontrollert og ukanalisert, kan den til og med lede til alvorlig sinnsforvirring og selvmordsforsøk. En slik katastrofe overvelder dem som forener desperasjonen i seg med tankeløshet, for de lar sine impulser få den avgjørende innflytelsen. Desperasjonens utøylede kraft kan bare føre til ødeleggelse. Under lignende omstendigheter vil en slik desperasjon hos et tenkende menneske føre til helt andre resultater, fordi energien den utløser, tøyles på en intelligent måte og styres mot et mål. I et slikt øyeblikk av *guddommelig* desperasjon tar et menneske den viktige avgjørelsen at han vil finne og realisere livets mål. Slik fødes en sann søken etter varige verdier. Heretter vil det brennende spørsmålet som nekter å la seg bringe til taushet, være "Hva leder det hele til?"

Guddommelig desperasjon begynnelsen til åndelig oppvåkning

Når et individs mentale energi slik fokuseres på å finne livets mål, bruker han desperasjonens kraft kreativt. Han kan ikke lenger være tilfreds med de flyktige ting i livet, og han er tvers igjennom skeptisk til de vanlige verdiene som han hittil har akseptert uten å tvile på dem. Hans eneste ønske er å finne Sannheten for enhver pris, og han lar seg ikke tilfredsstillende av noe mindre enn Sannheten. Åndelig oppvåkning begynner med en slik guddommelig desperasjon, for den er opphavet til en higen etter Gudsrealisering. I dette øyeblikket av guddommelig desperasjon, når alt synes å svikte, bestemmer mennesket seg til å satse alt for å bringe på det rene hvorvidt det som ligger *bak* sløret, har betydning for hans liv.

Gud eller ingenting

Alt det han vanligvis trøster seg med har sviktet, men samtidig nekter hans indre stemme å forsones helt med at livet er blottet for all mening. Hvis han ikke kan gå ut fra at det eksisterer en skjult virkelighet som hittil har vært ukjent for ham, finnes det absolutt ingenting verdt å leve for. For ham er det bare to alternativer: enten finnes det en skjult åndelig Virkelighet som profetene har omtalt som Gud, eller alt er meningsløst. Det siste alternativet er fullstendig uakseptabelt for menneskets hele personlighet, så han må prøve det første alternativet. Altså vender individet seg mot Gud når han har møtt veggen i sitt forhold til verdens anliggender.

Omvurdering av erfaringer i lys av ny antatt Virkelighet

Siden det ikke finnes noen direkte adgang til den skjulte Virkeligheten som han nå antar eksisterer, undersøker han hverdagens erfaringer for å finne mulige veier som leder til noe *hinsides*, som er av betydning. Altså vender han tilbake til sine vanlige erfaringer i hensikt av å kaste litt lys på stien. Dette innebærer at han ser på alt fra en ny vinkel og medfører en omfortolkning av alle erfaringer. Nå er det slik at han ikke bare har erfaring, han prøver å lodde erfaringens åndelige betydning. Han er ikke bare opptatt av hva den *er*, men hva den *betyr* for hans marsj mot eksistensens skjulte mål. All denne omhyggelige omvurdering av erfaring resulterer i at han får en innsikt som ikke kunne ha kommet til ham før han hadde begynt sin nye søken. Omvurderingen av erfaring utgjør en ny bit visdom, og enhver tilføyelse til ens åndelig visdom må med nødvendighet skape en forandring i ens generelle innstilling til livet. Så den rent intellektuelle søken etter Gud—eller den skjulte åndelige Virkelighet—gir etterdønninger i et menneskes praktiske liv. Nå blir livet et virkelig eksperiment med de åndelige verdiene han har fått blikk for.

Å finne Gud er å komme til seg Selv

Jo lenger han viderefører denne intelligente og målrettede eksperimenteringen med sitt eget liv, jo dypere blir hans forståelse av livets sanne mening. Når han til slutt oppdager at han gjennomgår en fullstendig forvandling i sitt vesen, har han kommet frem til en sann oppfatning av den virkelige betydning av livet som det er. Gjennom en klar og fredfull visjon av livets egentlige natur og verdi, forstår han at Gud, som han har leitet etter med slik desperasjon, ikke er en fremmed, heller ikke et skjult og ukjent vesen. Han er selve Virkeligheten, og ingen hypotese. Han er Virkeligheten sett med klare øyne—den sanne Virkelighet, som han er en del av, og som han har hatt hele sin væren i, og som han faktisk er identisk med.

Så selv om han starter med å lete etter noe fullstendig nytt, ender han faktisk opp med en ny forståelse av noe urgammelt. Den åndelige reise innebærer ikke at man kommer frem til et bestemmelsessted der mennesket får det han ikke har hatt, og blir det han ikke har vært. Den består i at uvitenheten om en selv og livet sviner hen, og at den forståelsen som begynner med en åndelig oppvåkning, gradvis vokser. Å finne Gud er å komme til sitt eget Selv.